

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	
2014 -12- 02	
Dnr	Rnr

1 (6)
KS 2014/12/2

2014-12-01

Tjänsteskrivelse

Kontor

Telge Nät

Handläggare

Anna Dufberg 08-550 225 25

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Justering av VA-taxans brukningsavgifter 2015

Dnr KS 14/254

Sammanfattning av ärendet

Bakgrund

Återremiss av ärende KS 14/254 i syfte att belysa dels om prishöjningen kan slå ut under en längre period, dels om den extra fonderingsavgiften kan justeras, dels om taxehöjningen kan helt eller delvis finansieras av effektiviseringar inom Telge Nät AB och SYVAB.

VA-verksamheten lyder under vattentjänstlagen och regleras även i kommunallagens självkostnadsbegrepp. Tillfälliga överuttag och underskott i verksamheten ska återföras/kompenseras till VA-kollektivet de närmaste tre åren.

Vattentjänstlagen medger att hela VA-verksamheten avgiftsfinansieras. Utgångspunkten är att den som använder vattnet eller förorenar vattnet ska betala för det.

Avgifterna (det totala avgiftsuttaget) får inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader (totala kostnader) som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen. Avgifter bestäms som anläggningsavgifter och brukningsavgifter. Avgifterna ska fördelas i enlighet med vattentjänstlagen på avgiftsskyldiga utifrån vad som är skäligt och rättvist. Taxor sätts i varje enskild kommun utifrån självkostnadsprincipen. Det innebär att de samlade intäkterna från taxans avgifter inte överstiger de samlade kostnaderna för de kommunala vatten och avloppstjänsterna.

Skillnaderna i avgiftsnivå mellan olika kommuner beror främst på olika förutsättningar vilket påverkar kostnaderna för att hantera vatten- och avlopp, t.ex. läge, typ av bebyggelse, avstånd, topografi, befolkningstäthet, antalet verksamhetsområden, råvattenkälla etc. Vidare spelar historiskt olika sätt att hantera investeringskostnader in.

Det förekommer ibland påståenden att spridningen i avgiftsnivå är en indikation på att vissa kommuner är mindre kostnadseffektiva. Detta är emellertid ett felaktigt resonemang. Vatten och avloppstjänster måste tillhandahållas i varje enskild kommun oavsett vilka förutsättningar som finns för att göra detta till en låg kostnad. Förutsättningarna skiljer sig här markant åt mellan olika kommuner. Därför är en spridning i taxenivå inte nödvändigtvis en indikation på verksamhetens kostnadseffektivitet.

Justering av VA-taxans bruksavgifter 2015

Hälsosamt och rent dricksvatten och system för rening av vårt avloppsvatten så att sjukdomar inte sprids och vattenmiljön i övrigt kan hållas på en god nivå, hör till de grundläggande välfärdstjänsterna. Ansvar för detta i Södertälje kommun är va- huvudman Telge Nät.

Branschorganisationen Svenskt Vatten pekar i sin analys 2014 av kommuners hantering av va-ekonomi att många kommuners fortsätta låga taxeökningar är oroande mot bakgrund av de stora investeringar som krävs för att förnya infrastruktur och klara klimatanpassning och ökade miljökrav. Svenskt Vatten sammanställer årligen taxestatistik (se bilaga 2). Södertälje kommuns kostnad låg 2014 för en villa på 4,7 öre per liter (591 kr/mån) och för ett lägenhetshushåll på 2,8 öre per liter (312 kr/mån).

Telge Nät ser årligen över va-ekonomin för att säkerställa den långsiktiga hållbarheten och att va-verksamheten är självfinansierad. Under 2012 gjordes en kritisk granskning av va-ekonomin. Denna granskning utgick ifrån debiterad vattenförbrukning åren 2010-2011, i samband med detta förändrades även redovisningen utav anläggningsavgifterna som började periodiseras från 2012. Sammantaget identifierades att ekonomin inte var i balans. KF beslutade därför i december 2012 att bruksavgifterna¹ höjs med 14 % 2013, med ytterligare 14 % 2014 och med 12 % 2015.

Baserat på faktiska utfall respektive år så sker justeringar för att verifiera att va-ekonomin på tre års basis är i balans. Telge Nät's årliga översyn 2014 av va-ekonomin visar att va-taxans bruksavgifter behöver höjas med 7 % utöver tidigare beslut (KF beslut dec 2012 och dec 2013) från och med den 1 januari 2015. Behovet av höjning av va-taxans bruksavgift beror på en oförutsedd betydande minskning i vattenförbrukningen 2013 vilket påverkade resultatet negativt med sammanlagt 10 mkr under åren 2013 och 2014.

Ärendet tas upp i KS under förutsättning att Telge Nät's styrelse godkänner beslutet den 4 december 2014 och Telge AB's styrelse godkänner beslutet den 9 december 2014.

Kommunstyrelsen föreslår tillstyrka förslaget, samt överlämna ärendet till kommunfullmäktige för godkännande.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2014-12-01.

Bilaga 1. Förslag till VA-taxa 2015, justerad paragraf 11.1.

Bilaga 2. Taxestatistik Svenskt Vatten 2014.

¹ Bruksavgifter är en periodisk avgift för drift och underhållskostnader, kapitalkostnader för investeringar och andra nödvändiga kostnader för att tillhandahålla vattentjänsterna.

Ärendet

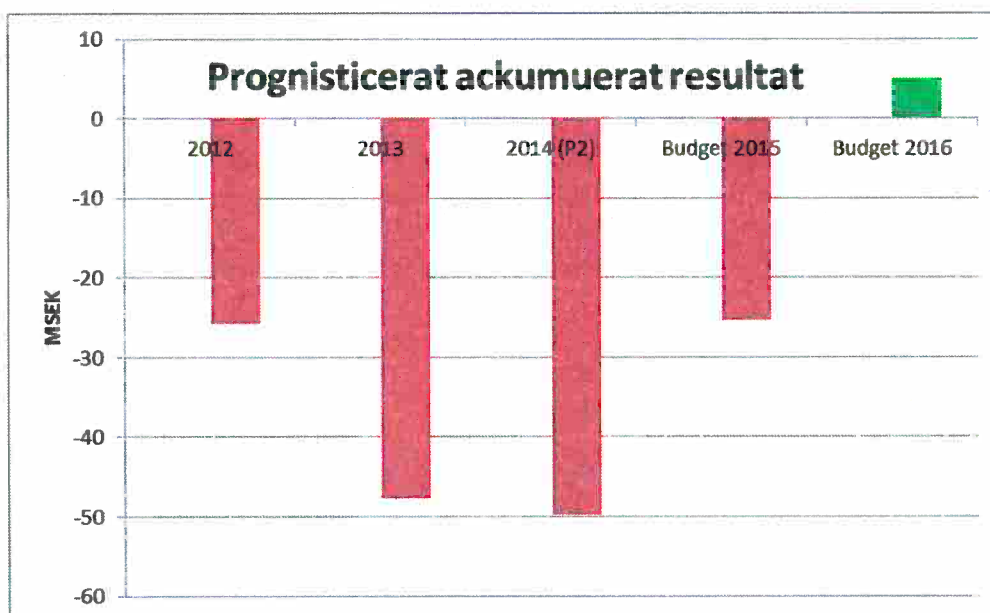
Va-nämnden har uttalat att överskott och underskott i va-verksamheten i princip skall, respektive får utjämnas inom tre år genom exempelvis taxejustering. Avsikten med ovan nämnda höjningar av va-taxans bruksavgifter var att säkerställa att förlusterna om cirka 50 mkr för åren 2012 och 2013 hämtas upp inom nämnda tidsperiod.

Telge Nätts årliga översyn av va-ekonomin visar att de tidigare beslutade höjningarna i va-taxan inte är tillräckliga för att få en va-ekonomi i balans. Det är därför nödvändigt med en ytterligare höjning av avgifterna 2015 med 7 % (avser samtliga bruksavgifter utom den tillfälliga avgiften, den s.k. förhandsfinansieringen).

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

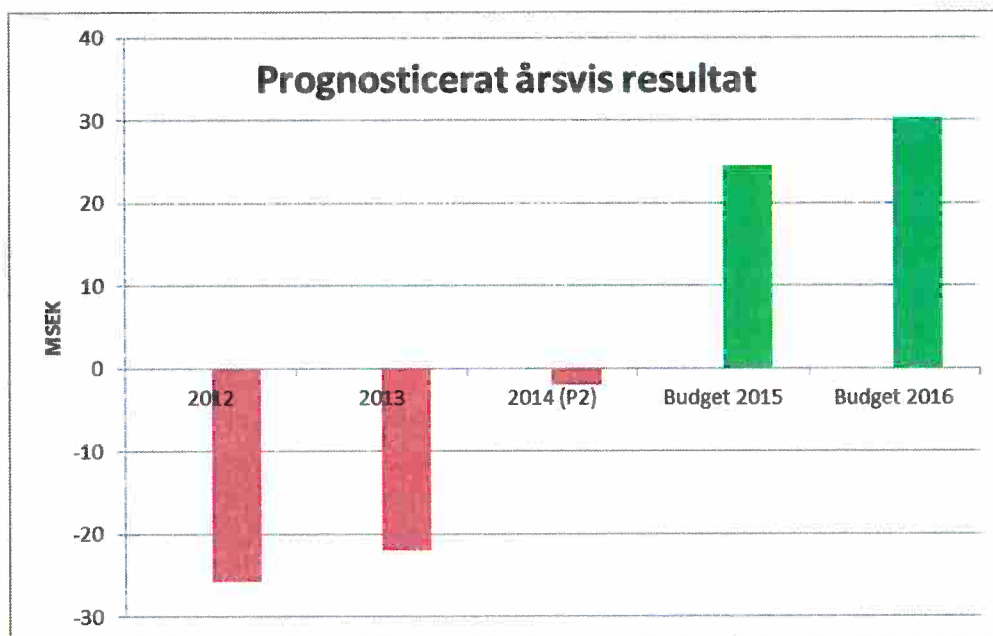
Va-ekonomin bygger på självkostnadsprincipen, vilket betyder att verksamheten inte får gå med vinst och att endast nödvändiga kostnader får tas ut. Finansieringen sker genom avgiftsuttag, s.k. va-taxa, från alla som ansluts till och brukar den allmänna va-anläggningen. Va-ekonomin är redovisningsmässigt skild från Telges övriga ekonomi.

Förväntat ackumulerat resultat för va-ekonomin med 7 % ytterligare höjning av bruksavgifterna fr.o.m. 1 januari 2015 redovisas i grafen nedan.

Akkumulerat resultat i VA-ekonomin med 7 % ytterligare höjning av bruksavgifterna fr. o.m. 1 januari 2015.

De årsvisa resultaten för va-ekonomin redovisas nedan.

Årsviss resultatutfall i VA-ekonomin med ytterligare 7 % höjning av bruksavgifterna fr.o.m. 1 januari 2015.

Under 2015 och 2016 görs kraftigt positiva resultat som kompenserar för förlusterna 2012-2014.

Syvab har indikerat att det kan komma investeringsbehov i anläggningarna. Sådana investeringar kommer att få påverkan på va-ekonomin men i vilken utsträckning beror på investeringarnas storlek samt när i tiden de kommer. De föreslagna höjningarna av va-taxans bruksavgifter ger ett visst utrymme för sådana höjningar efter 2016.

	VA-taxa år 2015, med höjning om 12 % enligt tidigare beslut i KF	Förslag till justering (7 %)	Förslag till VA-taxa år 2015, inkl. justering
Typhus A, villa			
Årskostnad (kr)	7 324	512 (villa)	7 836
Typhus B, flerbostadshus			
Årskostnad (kr)	54 707	3 830 (flerbostadshus) 255 (lägenhet)	58 537

Typhus A, villa (=1 lgh) med 800 m² tomt

Typhus B, flerbostadshus (=15 lgh) med 800 m² tomt

Årskostnaderna inkluderar inte den tillfälliga avgiften ("förhandsfinansieringen") som följer nettoprisindex.

Den tidigare beslutade avgiften för förhandsfinansiering berörs inte av förslaget.

Kan prishöjningen slås ut under en längre period?

Enligt va-nämndens uttalande skall respektive får överskott och underskott i princip jämnas ut inom tre år genom exempelvis taxejustering. Telge Nät avser att, med hänsyn till övrig ekonomi inom koncernen och kommunen, att följa rättspraxis i ärendet och därigenom inte belasta annan verksamhet med det underskott som ackumulerats inom va-verksamheten.

I den mån underskott inte kompenseras inom denna tid, anses va-verksamheten finansierad på annat sätt än genom avgifter. En vald skattefinansiering är definitiv och även om det inte framgår att den är vald så behandlas den alltså som sådan om annat inte tydligt anges innan respektive års bokslut fastställts.

Ett försenat uttag av underskottet om 10 mkr medför således att möjligheten till att kompensera va-verksamheten för de föregående årens underskott uteblir och motsvarande påverkan på kassaflödet som i sin tur påverkar investeringar och möjligheten att realisera delar av affärsplanen för va-verksamheten.

Kan den extra fonderingsavgiften justeras?

Den extra fonderingen för att trygga Södertäljes framtida vattenförsörjning har prövats i statens va-nämnd (Va 8/12). Enligt avgörandet i målet så åligger det Telge Nät AB att för de avsatta medlen ha en sådan bokföring och redovisning att det direkt går att hänföra avsatta belopp till identifierbara nyinvesteringar och att vid utgången av år 2018 kunna visa på utfallet av användningen av fonden.

Statens va-nämnd menar att det som anförts av Telge Nät AB och de i lagstiftningen uppställda kraven för framtida fondering i rimlig utsträckning fullgjorts av Telge Nät AB.

Med anledning av ovanstående så ser inte Telge Nät AB att fonderingsavgiften kan justeras då de medel som ska tas in under tidsperioden är nödvändiga för att genomföra de investeringar som presenterats inom ramen för att trygga Södertäljes framtida vattenförsörjning fram till utgången av 2018.

Kan taxehöjningen helt eller delvis finansieras av effektivisering inom Telge Nät AB och SYVAB?

I denna fråga vill vi påpeka att underskott i va-ekonomin ska återföras inom 3 år. I det aktuella fallet så avser den ytterligare höjningen med 7% att täcka kostnader som redan uppstått i va-verksamheten. Effektiviseringar är en naturlig del av arbetet inom Telge Nät AB, men ger utfall på efterföljande år. Genomförs inte den föreslagna höjningen så innebär det att möjligheten att återföra 10 mkr i upparbetad förlust är förverkad.

VA-huvudmannens kostnader utgörs normalt till övervägande del av fasta kostnader som är oberoende av även ganska betydande förändringar i vattenförbrukningen och spillvattenmängden. För huvudmannens intäkter gäller oftast att det motsatta, d.v.s. intäkterna härrör till övervägande del från rörliga avgifter. Detta är även fallet för Södertälje kommuns allmänna VA-anläggning där sammantaget 70% av intäkterna härrör från rörliga avgifter.

Kapitalkostnaderna (avskrivningar och finansnetto), kostnader för rening av spillvatten hos Syvab och overheadkostnader betraktas här som för verksamheten under året fasta kostnader. Övriga kostnader för drift, personal, entreprenader och konsulttjänster kan, åtminstone delvis, betraktas som rörliga. Det är dock viktigt att poängtera att en betydande del av de ”rörliga kostnaderna” inte är påverkbara då de är nödvändiga för att sköta den löpande driften av VA-anläggningen. Med denna definition motsvarar emellertid Telge Näts fasta kostnader minst 70% av de totala kostnaderna. I själva verket är mer än 85-90% av kostnaderna ej påverkbara kortsiktigt.

Referenser

Svenskt vattens publikation P96 VA-taxa

Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster

Vattentjänstlagen – en handbok, Jörgen Qviström (Nordstedts Juridik)

Statens va-nämnds beslut i mål Va 8/12 (2013-10-24)

Förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen beslutar att VA-taxans bruksavgifter höjs med ytterligare 7 % från den 1 januari 2015.

Kommunstyrelsen överlämnar ärendet till kommunfullmäktige för godkännande.

Förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige beslutar att VA-taxans bruksavgifter höjs med ytterligare 7 % från den 1 januari 2015.

Martin Andrae
Stadsdirektör

Stefan Höllmark
Koncernchef

Anna Dufberg
VD Telge Nät

Utdrag ur Förslag till VA- taxa för Södertälje kommun fr o m 2015-01-01

Brukningsavgifter fr o m 2015-01-01

11. Brukningsavgifter

11.1. För bebyggd fastighet skall erläggas brukningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

a) en fast avgift per år och mätare (grundavgift)

.1 $q_n \leq 2,5 \text{ m}^3/\text{h}$ i fastigheter med 1-2 bostadsenheter	3 337 kr
.2 $q_n \leq 2,5 \text{ m}^3/\text{h}$	6 433 kr
.3 $q_n \leq 6 \text{ m}^3/\text{h}$	14 293 kr
.4 $q_n \leq 10 \text{ m}^3/\text{h}$	30 965 kr
.5 $q_n \leq 15 \text{ m}^3/\text{h}$	52 409 kr
.6 $q_n \leq 25 \text{ m}^3/\text{h}$	95 289 kr
.7 $q_n \leq 40 \text{ m}^3/\text{h}$	178 672 kr
.8 $q_n \leq 60 \text{ m}^3/\text{h}$	238 224 kr
.9 $q_n > 60 \text{ m}^3/\text{h}$	476 448 kr

b) en fast avgift per m² tomtyta inom varje intervall och år (dagvattenavgift)

.1 1- och 2-bostadshus fast schablon	1 189 kr
.2 0-10 000 m ²	1,92 kr/m ²
.3 10 000- 50 000 m ²	1,43 kr/m ²
.4 50 000 m ² -	0,47 kr/m ²

c) en avgift per m³ levererat vatten

22,07 kr

d) en tillfällig avgift per m³ levererat vatten

3,69 kr

Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som Telge Nät godkänner.

Utdrag ur VA- taxa för Södertälje kommun 2014

Brukningsavgifter fr o m 2014-01-01

11. Brukningsavgifter

11.1. För bebyggd fastighet skall erläggas brukningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

a) en fast avgift per år och mätare (grundavgift)

.1 $q_n \leq 2,5 \text{ m}^3/\text{h}$ i fastigheter med 1-2 bostadsenheter	2 785 kr
.2 $q_n \leq 2,5 \text{ m}^3/\text{h}$	5 368 kr
.3 $q_n \leq 6 \text{ m}^3/\text{h}$	11 927 kr
.4 $q_n \leq 10 \text{ m}^3/\text{h}$	25 839 kr
.5 $q_n \leq 15 \text{ m}^3/\text{h}$	43 732 kr
.6 $q_n \leq 25 \text{ m}^3/\text{h}$	79 514 kr
.7 $q_n \leq 40 \text{ m}^3/\text{h}$	149 092 kr
.8 $q_n \leq 60 \text{ m}^3/\text{h}$	198 785 kr
.9 $q_n > 60 \text{ m}^3/\text{h}$	397 570 kr

b) en fast avgift per m² tomtyta inom varje intervall och år (dagvattenavgift)

.1 1- och 2-bostadshus fast schablon	992 kr
.2 0-10 000 m ²	1,60kr/m ²
.3 10 000- 50 000 m ²	1,20 kr/m ²
.4 50 000 m ² -	0,39 kr/m ²

c) en avgift per m³ levererat vatten

18,41 kr

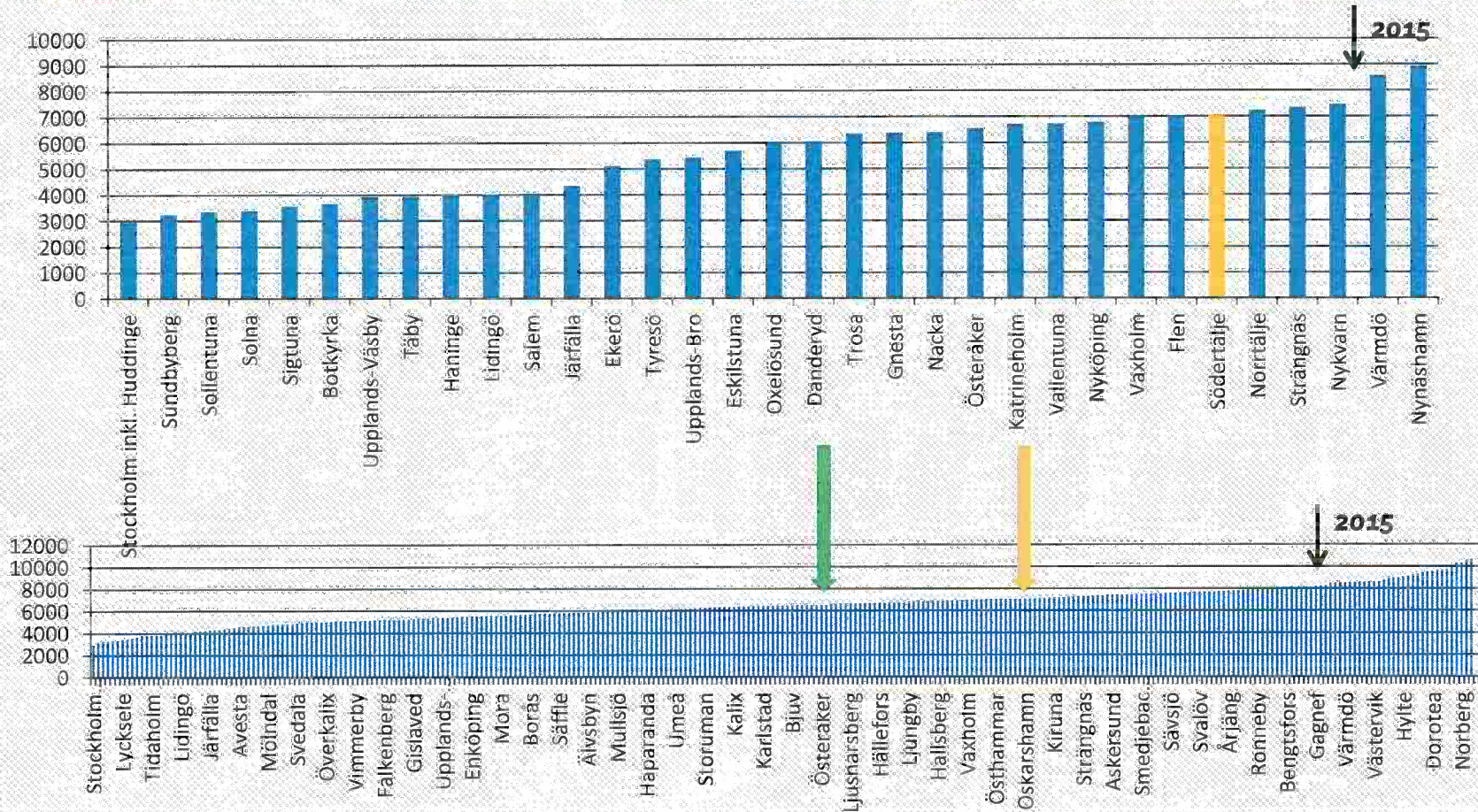
d) en tillfällig avgift per m³ levererat vatten

3,65 kr

Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som Telge Nät godkänner.

Bilaga 2 till Dnr KS14/254

Brukningsavgift avgift typhus A 2014 (villa)

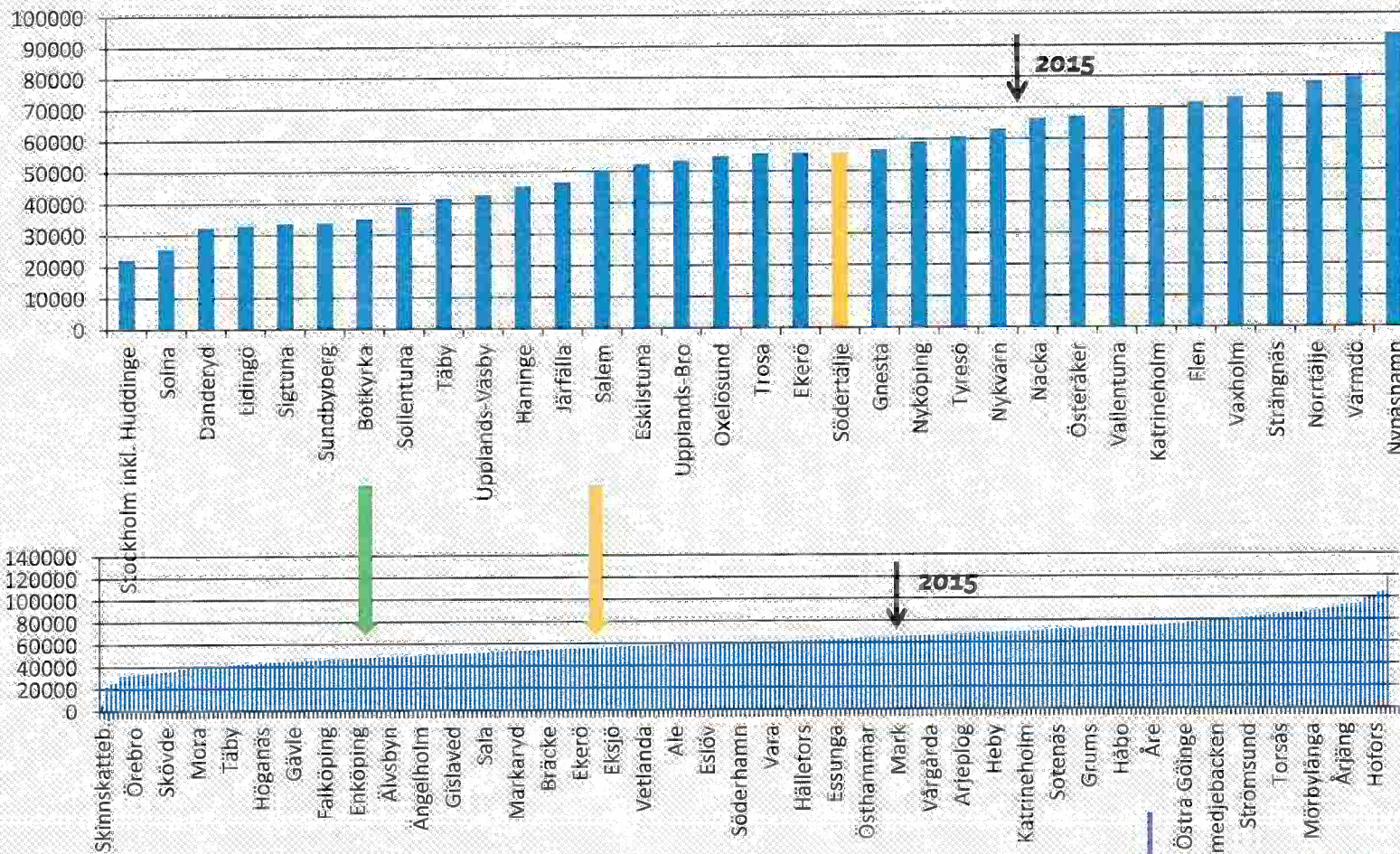
1 Gul pil/stapel är total brukningsavgift 2014 för Södertälje kommun

Grön pil är brukningsavgift exkl. förhandsfinansiering 2014

Svart pil är totalt brukningsavgift 2015 för Södertälje kommun (sannaolikt kommer även andra kommuner att höja sina VA-taxa 2015)

Bilaga 2 till Dnr KS14/254

Brukningsavgift typhus B 2014 (flerbostadsfastighet)

Gul pil/stapel är total brukningsavgift 2014 för Södertälje kommun

Grön pil är brukningsavgift exkl. förhandsfinansiering 2014

Svart pil är totalt brukningsavgift 2015 för Södertälje kommun (sannaolikt kommer även andra kommuner att höja sina VA-taxa 2015)